

Trusselsniveau for introduktion af Fåre- og gedepest, også kaldet Peste des Petits Ruminants (PPR) til Danmark som følge af situationen i Grækenland og Rumænien pr. 29. juli 2024.

Trusselsvurdering:

For første gang siden 2018, er der konstateret udbrud af fåre- og gedepest (PPR) i Europa, i regionen Thessalien og på Peloponnes i Grækenland og i regionerne Tulsea og Constanța i den østlige del og Timiș i den vestlige del af Rumænien. Det nærmeste udbrud er lokaliseret i Rumænien ca. 1400 km fra den danske grænse.

Fødevarestyrelsen vurderer, at den samlede risiko for smitte med PPR til danske fåre- og gedebesætninger som følge af udbruddene i Grækenland og Rumænien er **meget lav**.

Myndighederne i Grækenland og Rumænien har nu indført restriktioner i områderne.

Fødevarestyrelsen anbefaler:

Særlig opmærksomhed på ikke at hjembringe smitte via udstyr inkl. tøj og transportmidler.

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at sandsynlighed for introduktion af PPR til Danmark for fire smitteveje som følge af PPR-situationen i Grækenland og Rumænien er følgende:

Smitteveje	Sandsynlighed for introduktion niveau pr. 29.7.2024
Indførsel af levende dyr og sæd	Meget lav
Indførsel af animalske produkter (rå mælk, fersk kød, skind, osv.)	Meget lav
Transport/eksport af levende dyr fra Danmark	Meget lav
Medarbejdere/personer i fåre- og gedebesætninger, som har været på rejse i de PPR ramte områder.	Meget lav

For at opretholde det meget lave risikoniveau for overførsel af smitte til danske får- og gedebesætninger gør Fødevarestyrelsen opmærksom på følgende regler:

- Transportmidler, der har transporteret drøvtyggere i udlandet, skal rengøres og desinficeres efter aflæsning.

Fødevarestyrelsen følger situationen i Grækenland og Rumænien og vurderer løbende, om der er behov for opdatering af trusselsvurderingen.

Rapid risk assessment for the introduction of Peste des Petits Ruminants (PPR) into Denmark, in relation to the situation in Greece and Romania pr. 29 July, 2024.

Rapid risk assessment:

The first outbreaks, since 2018, of Peste des Petits Ruminants (PPR) have been detected in Europe, in the regions of Thessaly and Peloponnese in Greece and in the regions of Tulsea and Constanța in the eastern part and Timiș in the western part of Romania. The nearest outbreak is located in Romania approx. 1400 km from the Danish border.

The Danish Veterinary and Food Administration assesses that the overall probability of introduction for PPR to Danish sheep and goat herds as a result of the outbreaks in Greece and Romania is **very low**.

The authorities in Greece and Romania have now introduced restrictions in the areas.

The Danish Veterinary and Food Administration recommends:
Special attention to avoid bringing home the virus via equipment incl. clothes and transport vehicles.

In summary, the Danish Veterinary and Food Administration assesses that the probability of introduction of PPR to Denmark for certain risk pathways due to the PPR-situation in Greece and Romania is as follows:

Risk pathway	Probability of introduction level pr. 29.7.2024
Import of live animals and semen	Very low
Import of products of animal origin (raw milk, fresh meat, hides etc.)	Very low
Transport/export of live animals from Denmark	Very low
Employees/persons in sheep and goatherds recently returned from travel in the PPR restricted areas.	Very low

In order to maintain the very low level of risk of introduction of infection to Danish sheep and goat herds, the Danish Veterinary and Food Administration points out the following rules:

- Transport equipment that has transported ruminants abroad require cleaning and disinfecting after the unloading of the animals.

The Danish Veterinary and Food Administration monitors the situation in Greece and Romania and the rest of Europe, and is continuously assessing whether it is necessary to update the assessment.

Baggrund

Peste des petits ruminants (PPR) – på dansk fåre- og gedepest - er en smitsom virussygdom, der primært smitter geder og får. Sygdommen skyldes smitte med et *Morbillivirus* og forårsager høj sygelighed og høj dødelighed hos på op til 80-100 pct. særligt hos geder og unge dyr. Kvæg kan smittes, men udvikler umiddelbart ikke symptomer. PPR-virus smitter ikke mennesker, og udgør derfor ingen sundhedsrisiko ved kontakt til smittede dyr.

Symptomerne på smitte med PPR-virus er høj feber (>40°C), ophørt ædelyst, nedstemthed, samt vandigt flåd fra øjne og næse som senere bliver pus-tilblandet. Få dage inde i sygdomsforløbet dannes der i varierende grad rødme, hævelse og sår på læber og gummer og i nogle tilfælde også i næseslimhinden, mundhulen og i skeden. Smittede dyr udvikler ofte lungebetændelse med hurtig vejrtrækning og hoste. Smittede dyr med sår og symptomer fra luftvejene har ofte ”dårlig ånde” (halitose). Nogle dyr kan udvikle diarre og et øget antal aborter kan forekomme i smittede besætninger. Typiske fund ved obduktion er sår i næse- og mundhulen, lungebetændelse samt stribeformede blodudtrædninger i tyktarmen - ”tigerstriber”. Sygdommen er meget smitsom, og symptomerne ses oftest hos flere dyr i besætningen.

Inkubationsperioden er to til ti dage med et gennemsnit på tre-fem dage. I forbindelse med epidemiologisk udredning og sporing af smitekilden, arbejdes der med en inkubationsperiode på 21 dage (WOAHs vejledning). Virus spredes hovedsageligt ved kontakt mellem dyr, men kan også overføres indirekte via kontakt til mennesker (tøj og fodtøj), strøelse, køretøjer, landbrugsudstyr, forurenede vand og foder. Smittede dyr kan udskille virus i inkubationsfasen. Virus findes i kropsekreter, såsom flåd fra næse og øjne, spyt, urin og fæces og kan smitte via dråber og kontakt med disse.

Sygdommen findes i Asien, Nordafrika og Mellemøsten inklusiv Tyrkiet, hvor der er set udbrud indenfor de seneste to år. Der er senest rapporteret om udbrud med PPR i Europa i 2018. Dette udbrud fandt sted i Bulgarien og omfattede syv lokationer i den sydøstlige del af landet tæt på den tyrkiske grænse.

PPR er i EU en kategori A sygdom og skal bekæmpes ved aflivning af smittede dyr, og der skal oprettes zoner m.v. i henhold til forordning 2020/687¹.

I Danmark består fårebestanden hovedsageligt af hobbyhold (3421 besætninger) med gennemsnitligt otte får per flok og lidt større besætninger (2217 besætninger) med får primært til kødproduktion og enkelte til mælkeproduktion bestående af gennemsnitlig 48 får per besætning.

I Danmark består gedebestanden også hovedsageligt af hobbyhold (2598 besætninger) med gennemsnitligt fire geder per flok og lidt større besætninger til produktion af kød og mælk samt mohair (435 besætninger) med gennemsnitligt 17 geder per flok.

---

¹¹ [Kommissionens delegerede forordning \(EU\) 2020/687 af 17. december 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/429 for så vidt angår regler om forebyggelse og bekæmpelse af visse listeopførte sygdomme.](#)

Nuværende situation:

Grækenland

De græske veterinærmyndigheder rapporterede den 11. juli 2024 om det første udbrud med PPR i den centrale del af landet i en blandet fåre- og gedebesætning med 264 dyr. Indtil den 29. juli 2024 er der registreret 18 udbrud, hvoraf 17 udbrud er i regionen Thessalien og ét udbrud er på Peloponnes (Figur 1).

Den græske veterinærmyndighed har fastlagt en beskyttelseszone og en overvågningszone omkring de inficerede besætninger. De græske myndigheder har også indført generelle regler, der regulerer og kontrollerer hold af geder og får, flytning af dyr, håndtering af animalske produkter og håndhævelse af biosikkerhedsforanstaltninger.

Rumænien

De rumænske myndigheder rapporterede den 20. juli 2024 om det første udbrud med PPR i den østlige del af landet i regionen Tulsea. Udbruddet omfatter 51.119 får, hvoraf 2028 er rapporteret døde. Besætning er en meget stor handelsbesætning i området. Mistanken om udbruddet opstod den 15. juli 2024. Indtil den 29. juli 2024 er der registreret 32 udbrud, hvoraf 29 udbrud er lokaliseret i regionen Tulsea, to i regionen Constanța i den østlige del af landet og ét udbrud i Timiș i den vestlige del af landet. (Figur 1).

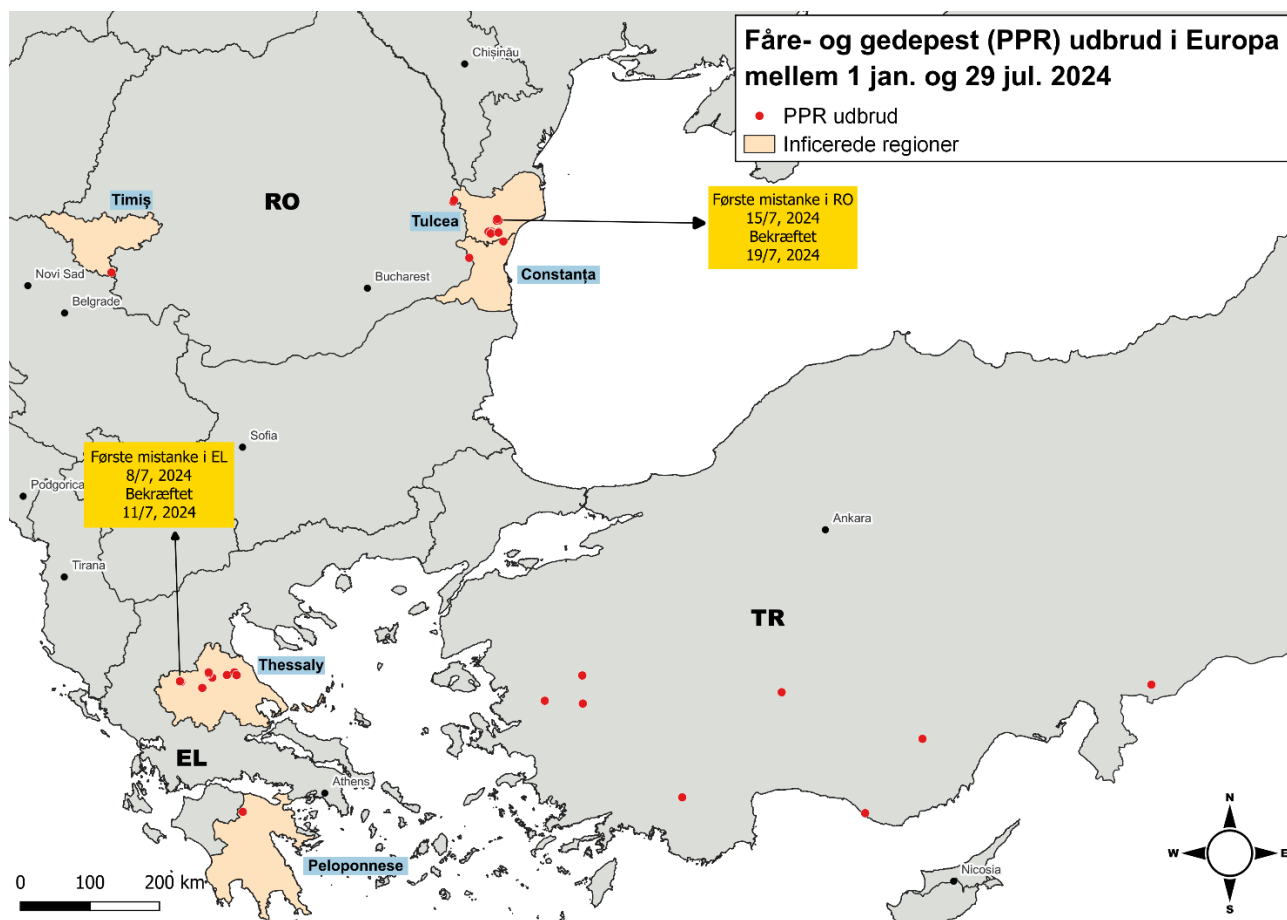
De rumænske veterinærmyndigheder har fastlagt en beskyttelseszone og en overvågningszone omkring de inficerede besætninger. De rumænske myndigheder har også indført generelle regler, der regulerer og kontrollerer hold af geder og får, flytning af dyr, håndtering af animalske produkter og håndhævelse af biosikkerhedsforanstaltninger.

Tabel 1 viser antallet af smittede får og gedebesætninger i EU og Tyrkiet mellem 1. januar 2024 og 29. juli 2024.

Tabel 1. Viser en oversigt over antallet af fåre- og gedepest (PPR) tilfælde rapporteret i får og gedebesætninger i Grækenland, Rumænien og Tyrkiet mellem 1. januar 2024 og 29. juli 2024 fordelt per måned.

Land	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Total
GRÆKENLAND							18	18
RUMÆNIEN							32	32
TYRKIET	1	2	3			2		8
I ALT	1	2	3			2	50	58

Kilde: ADIS 29-07-2024.

Figur 1. Kortet viser fåre- og gedepest (PPR)-udbrud i Grækenland (EL), Rumænien (RO) og Tyrkiet (TR). Udbruddene er markeret med røde prikker på kortet. Kilde: ADIS 29-07-2024

Vurdering

Sammenfattende vurderer Fødevarestyrelsen, at risikoen for introduktion af PPR til Danmark for de tre smitteveje er følgende:

Tabel 2. Smitteveje og risikoniveau

Smitteveje	Sandsynlighed for introduktion pr. 25.07.2024
1. Indførsel af levende dyr og sæd	Meget lav
2. Indførsel af animalske produkter (rå mælk, fersk kød, skind, osv.)	Meget lav
3. Transport/eksport af levende dyr fra Danmark	Meget lav
4. Medarbejdere/personer i fåre- og gedebesætninger, som har været på rejse i de PPR ramte områder.	Meget lav

På baggrund af følgende:

- Afstanden til den danske grænse - udbruddet ligger ca. 1400 km fra Danmark.
- Der har ikke været indførsel af får og geder til Danmark fra Grækenland og Rumænien i risikoperioden.
- Der har ikke været indførsel af sæd og animalske produkter fra de nuværende inficerede områder i 2024 eller generelt fra hverken Grækenland eller Rumænien i 2024.

Ad 1) og 3) Indførsel af levende dyr og sæd samt transport af levende dyr.

Smitte kan indføres fra andre lande til Danmark enten via smittede levende geder og får, sæd eller via animalske produkter sendt til Danmark fra inficerede områder. Ifølge WOAH Terrestrial Code er inkubationsperioden for PPR 21 dage, og da den første mistanke om et PPR-udbrud i Europa (dvs. Grækenland) fandt sted den 9. juli 2024, er risikoperioden for introduktion, fastsat til at være fra den 1. juni 2024 og frem.

Der har ikke været nogen indførsel af får og/eller geder og sæd fra de nuværende inficerede område i 2024 eller generelt fra hverken Grækenland eller Rumænien i 2024.

Der er ikke registreret nogen udførsler af får og/eller geder fra Danmark til Grækenland eller Rumænien i 2024.

Ifølge EU-reglerne skal transportbiler til klovbærende dyr rengøres og desinficeres umiddelbart efter enhver transport af klovbærende dyr. For yderligere at reducere risikoen for at få smitte til Danmark har erhvervet en branchekode, DANISH

transportstandard, som omfatter ekstra vask og desinfektion ved den dansk-tyske grænse, inden transportmidlerne kommer ind i Danmark, samt karantæneperioder².

Sandsynlighed for introduktion af PPR fra transportere, sæd og handel med levende dyr til Danmark vurderes til meget lav.

Ad 2) Indførsel af animalske produkter (rå mælk, fersk kød, skind, osv.)

Der har ikke været nogen kommerciel indførsel af animalske produkter (råmælk, fersk kød, skind, osv.) fra får og/eller geder fra de nuværende inficerede områder i 2024 eller generelt fra hverken Grækenland eller Rumænien i 2024.

Sandsynlighed for introduktion af PPR fra animalske produkter fra får og geder til Danmark vurderes til meget lav.

Ad 4) Medarbejdere/personer i fåre- og gedebesætninger, som har været på rejse i de PPR ramte områder.

PPR-virus kan overføres passivt via tøj og redskaber mv. hvis fårene eller gederne kommer i tæt kontakt med de inficerede redskaber eller tøj. Virus overlever dog ikke ret længe i miljøet.

Sandsynligheden for introduktion af PPR til Danmark ad den rute vurderes til at være meget lav.

Anbefalinger

Fødevarestyrelsen anbefaler, at man ikke har været i kontakt med landbrugsdyr i udlandet inden for de seneste 48 timer, hvis man vil besøge eller skal arbejde i et dansk husdyrbrug. Læs mere om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug på Fødevarestyrelsens hjemmeside: [Vejledning om smittebeskyttelse ved besøg i husdyrbrug](#)

Seneste udbrud i Danmark

Der har aldrig været konstateret udbrud af fåre- og gedepest i Danmark.

Referencer

11-7-2024 Greece-PPR – ADIS Outbreak GR-PPR-2024-00001 - Primary disease notification.

20-7-2024 Romania-PPR – ADIS Outbreak RO-PPR-2024-00001 - Primary disease notification.

World Organisation for Animal Health (WOAH) (2024). – Terrestrial Animal Health Code. WOA, Paris, France. Chapter 14.7. Infection with peste des petits ruminants.

---

²Link til DANISH Standarden - <https://svineproduktion.dk/viden/paa-kontoret/love-regler-og-standarder/transportstandard>

virus. Available at: <https://www.woah.org/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/terrestrial-code-online-access/> (accessed on 25 July 2024)

Spickler, Anna Rovid. 2015. Peste des Petits Ruminants. Retrieved from <http://www.cfsph.iastate.edu/DiseaseInfo/factsheets.php>.